واکنش

سایه خلأ قانون بر سر عراق

عبدالمهدی تهدید به استعفا کرد

ادامه تعویق در تشکیل کابینه در عراق که هشدار نخست‌وزیر موقت این کشور در استعفا را به دنبال داشت، عملاً عراق را در معرض خطر خلأ قانون اساسی و بحران‌های ناشی از آن قرار داده است.

عراق در آستانه یک خلأ قانون اساسی است. عادل عبدالمهدی روز چهارشنبه تهدید کرد چنانچه تا دوم ماه مارس (۱۲ اسفند) کابینه جدید تشکیل نشود، استعفا خواهد کرد. وی در پیامی به پارلمان این کشور درباره ایجاد خلأ در قانون اساسی هشدار داد و از تسهیل مأموریت محمد توفیق علاوی، نخست‌وزیر مکلف و برداشتن موانع پیش رو حمایت کرد. به این ترتیب وی دیگر ریاست نشست هفتگی دولت را برعهده نمی‌گیرد و این در حالی است که علاوی در قامت نخست‌وزیر از جایگاه محکمی برخوردار نیست.

عبدالمهدی در پیامی که به همین منظور منتشر کرد، با اشاره به اینکه مهلت ۳۰ روزه تعیین شده در قانون اساسی برای رأی اعتماد نمایندگان پارلمان به اعضای کابینه جدید دوم مارس ۲۰۲۰ پایان می‌یابد، نوشت: «در تاریخ ۲۹ نوامبر ۲۰۱۹ استعفای خود را ارائه کردم که پارلمان با آن موافقت کرد. حالا اواسط فوریه ۲۰۲۰ است و این یعنی دو ماه و نیم گذشته اما هنوز کابینه جدید تشکیل نشده است. طبق قانون اساسی کاندیدای جدید باید ظرف ۱۵ روز از تاریخ استعفا تعیین می‌شد اما تأخیر زیادی از آن تاریخ داشتیم و در اوایل فوریه محمد توفیق علاوی تعیین شد و این امر نه تنها بحران روند سیاسی بلکه بحران گروه‌ها و نهادهای قانونی مربوط به آن را نشان داد.»

وی از همه فراکسیون‌های سیاسی، پارلمان، افکار عمومی و تصمیم‌گیرندگان کشور خواست در جهت پیشبرد مأموریت علاوی در تشکیل کابینه و پشت سر گذاشتن موانع بزرگ و ساختگی گام بردارند و تأکید کرد: «ناتوانی در این زمینه و ناکامی گروه‌های سیاسی در دستیابی به راه‌حلی قطعی در این مورد پس از گذشت تقریباً سه ماه از استعفای دولت، احتمالاً کشور را با بحران بزرگ‌تر و جدی‌تری روبه‌رو می‌کند. اینکه من پس از دوم مارس به مسئولیت‌هایم ادامه دهم، درست نیست و تنها راهی که پیش رویم است، راه‌حل‌هایی است که در قانون اساسی وجود دارد. هدفم از همه اینها کمک به کابینه آتی و توقف نقض قانون اساسی است که بر خلاف منافع کشور و ساختار دموکرات آن انجام می‌شود.»

■ ساز و کار معترضان علیه علاوی

این اقدام در شرایطی صورت گرفت که فعالان عراقی به وسیله ارتباط با معترضان در بغداد و استان‌های مرکزی و جنوبی برنامه‌ای را پیگیری می‌کنند که در راستای برگزاری انتخابات زودهنگام و شرکت در آن از طریق یک فراکسیون انتخاباتی و برنامه‌ریزی برای مرحله پس از رأی‌گیری پارلمان درباره کابینه محمد توفیق نخست‌وزیر مکلف است. این طیف معتقدند اگر جوانان خیزش مردمی صحنه را خالی کنند، در نهایت احزاب و گروه‌های سیاسی سازمان‌دهی شده در بازی انتخابات پیروز خواهند شد. مهند نعیم، فعال و وکیل عراقی و یکی از شرکت‌کنندگان در این طرح با اعلام اینکه طرح یاد شده مورد تأیید معترضان در بغداد و دیگر استان‌ها است، گفت که این طرح دو مسیر را دنبال می‌کند؛ نخست مقدمه‌چینی برای تشکیل لیست‌های انتخاباتی از طریق جوانان و عزل احزاب و دوم آمادگی برای مرحله پس از دولت علاوی چه پارلمان به آن رأی اعتماد بدهد و چه ندهد.

وی درباره بحرانی شدن اوضاع پس از علاوی هم گفت که معترضان با نامزدی وی مخالفند و اگر دولت مورد نظر وی رأی اعتماد بگیرد، اعتراض‌های شدید در جهت انحلال دولت و پارلمان و برگزاری انتخابات زودهنگام با نظارت سازمان ملل را پیگیری خواهد کرد.

یک منبع آگاه اعلام کرد علاوی ۵۷ شخصیت را انتخاب کرده، یعنی در واقع برای هر وزارتخانه سه شخصیت انتخاب کرده است. حسین عرب، نماینده پارلمان عراق از جنبش اراده گفت: «علاوی پرونده‌های ۱۹ وزیر را آماده کرده است و سه وزارتخانه همچنان خالی هستند که سهم کردهاست و احتمالاً پارلمان کابینه را تصویب کند.» اسامه النجیفی، رئیس جبهه نجات هم در بیانیه‌ای اعلام کرده است: «این جبهه از نامزدی محمد توفیق علاوی برای نخست‌وزیری حمایت کرده به این شرط که دولتش دولت مستقل باشد و خواسته‌های مردم را برآورده کند و فساد را از بین ببرد و قاتلان معترضان را محاکمه و انتخابات زودهنگام را برگزار کند. از سوی دیگر وحید عباس، استاد عراقی تصویب دولت علاوی در پارلمان را بعید دانست و گفت که دولت علاوی طی این هفته در پارلمان ارائه نخواهد شد.

رویکرد

تشکیلات خودگردان به ادامه هماهنگی امنیتی با تل‌آویو اطمینان خاطر داد

به‌رغم مخالفت تشکیلات خودگردان با طرح موسوم به «معامله قرن» و تهدید این نهاد به پایان هماهنگی امنیتی با رژیم صهیونیستی، رام‌الله اعلام کرده هماهنگی امنیتی با تل‌آویو ادامه پیدا خواهد کرد.

روزنامه صهیونیستی معاریو روز چهارشنبه در گزارشی نوشت: تشکیلات خودگردان به اسرائیلی‌ها اطمینان خاطر داده که هماهنگی امنیتی میان طرفین ادامه خواهد داشت. بر اساس این گزارش، نبیل ابوردینه، سخنگوی تشکیلات خودگردان به هیئتی از روزنامه‌نگاران سیاسی اسرائیلی که هفته جاری به رام‌الله دعوت شده بودند، گفته است، تشکیلات دنبال آشوب نیست و به‌رغم تمام اتفاقات اخیر، بر ادامه هماهنگی امنیتی با اسرائیل اصرار دارد. در ادامه این گزارش حضور روزنامه‌نگاران سیاسی در رام‌الله اقدامی مهم توصیف شده و آمده است: باید این نکته را در نظر داشت که این دیدار سه هفته پس از اعلام معامله قرن صورت می‌گیرد و هر کسی به این دیدار به دیده جد نمی‌نگرد در اشتباه است. روزنامه الاخبار در گزارشی درباره این دیدار نوشت: صهیونیست‌ها این بار با لباس و کلاه خاص شهرک‌نشینان صهیونیست و بدون محافظ به رام‌الله آمدند، عکس‌های یادگاری در منطقه «الطیره» گرفتند و با «محمود الهباش» مشاور دینی محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان ناهار خوردند. محمود عباس طی سخنرانی در نشست اتحادیه عرب در قاهره مدعی شده بود که تشکیلات خودگردان فلسطین به واشنگتن و تل‌آویو اطلاع داده که دیگر هیچ رابطه‌ای از جمله هماهنگی‌های امنیتی بین آنها برقرار نخواهد بود. در همین ارتباط یک مقام فلسطینی که خواست نامش فاش نشود به پایگاه خبری «تایمز اسرائیل» گفت تشکیلات خودگردان تاکنون هماهنگی‌ها و روابط امنیتی با رژیم صهیونیستی را قطع نکرده است. از سوی دیگر، فلسطینی‌های ساکن اراضی اشغالی ۱۹۴۸ با طرح رژیم صهیونیستی برای برقراری پرواز مستقیم تل‌آویو- جده با هدف انتقال حجاج فلسطینی مخالفت کردند و آن را حربه انتخاباتی و پل عادی‌سازی روابط میان رژیم اسرائیل و سعودی دانستند. بر اساس گزارش شبکه الجزیره، قوای ملی و فعالان سیاسی در اراضی اشغالی ۱۹۴۸ اعلام کردند، در مقابل تلاش‌های بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی برای برقراری پروازهای مستقیم از فرودگاه بن گوریون به فرودگاه جده عربستان می‌ایستند و این موضوع را پل عادی‌سازی روابط میان اسرائیل و سعودی می‌دانند. فلسطینی‌های اراضی ۱۹۴۸ در ادامه تصریح کردند، اظهارات مقامات صهیونیست در چارچوب تبلیغات سیاسی آنهاست و تلاش دارند با این موضوعات، در میان فلسطینی‌های اراضی اشغالی ۱۹۴۸ برای خود رأی جمع کنند.

دیپلماسی عمومی ظریف پشت درهای بسته

وزارت خارجه ملاقات خصوصی و اعلام نشده با سناتور امریکایی را بخشی از دیپلماسی عمومی می‌داند

گزارش یک

امریکایی‌ها خوب بلدند تحت بازی القای اختلافات شدید داخلی و بازی پلیس خوب و بد حتی به قیمت فحاشی به همدیگر، رقیب خارجی را دچار اشتباه محاسباتی کنند و در نهایت او را به حداقلی از آنچه که می‌خواهند گرفتار سازند.

به گزارش جوان، سناتور دموکرات به ظاهر منتقد ترامپ، کریس مورفی با وزیر خارجه ایران در حاشیه نشست مونیخ دیدار کرده است. ترامپ از اینکه احتمالاً مورفی ناقض قانون لوگان بوده باشد، صحبت کرده است تا طرف ایرانی شکی نکند که مثلاً سناتور امریکایی هیچ نسبتی با او ندارد اما وزیر خارجه امریکا اظهارت روشنگرانه‌ای بیان کرده است: «اگر آنها دیدار کرده باشند، نمی‌دانم به هم چه گفته‌اند، امیدوارم آنها (دموکرات‌ها) سیاست خارجی امریکا را تقویت کرده باشند نه [سیاست خارجی] خودشان را!» خود مورفی هم قبل از رفتن، چیزهایی درباره هدف دیدارش نوشته که اولاً نشان از برنامه‌ریزی قبلی و نه اتفاقی بودن دیدار دارد و ثانیاً نشان می‌دهد که او اصلاً قرار نیست چیزی بشنود بلکه فقط برای القای لااقل کف مطالبات دولت امریکا در بحث عراق و یمن و آزادی جاسوسان امریکایی، مدعیانه به دیدار ظریف رفته است، وزارت خارجه ایران هم توهم «دیپلماسی عمومی» زده، البته پشت درهای بسته! تا مرحوم دهخدا در گور معنای جدیدی برای واژه عمومی دریابد و بلرزد.

عباس موسوی سخنگوی وزارت خارجه دیروز گفت: «این اقدامات بخشی از دیپلماسی عمومی است که شامل دیدار با نخبگان، مراکز فکری و مصاحبه و دیدار توجیهی با اصحاب رسانه نیز می‌شود.»

■ نقض لوگان است

رئیس‌جمهور امریکا در پایگاه آندروز در ایالت مریلند با اشاره به دیدار کریس مورفی و محمدجواد ظریف احتمال نقض قانون ناظر بر مداخله شهروندان امریکایی در اختلافات خارجی این کشور را مطرح کرده و در گفت‌وگوی کوتاهی با خبرنگاران در پایگاه مشترک آندروز گفت که به تازگی از این ملاقات مطلع شده و هنوز اطلاعات بیشتری در این مورد ندارد. وی با همان لحن تمسخرآمیزش معروفش افزود: «آیا مطالب دیگری هم هست که من ندانم و باید بدانم؟ چون به نظر می‌رسد که [این ملاقات] نقض قانون لوگان باشد.»

قانون لوگان که سابقه آن به قرن هجدهم می‌رسد مربوط به ارتباط شهروندان امریکایی با کشورهایی است که با ایالات متحده اختلاف دارند. در صورتی که این ملاقات بدون کسب مجوز دولت و با هدف مداخله در این اختلاف صورت گرفته باشد جرم محسوب می‌شود.

پیش‌تر، مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا، سه‌شنبه شب این ملاقات را غیرسازنده و زیانبار توصیف کرده و گفته بود که جواد ظریف «وزیر خارجه یک رژیم حامی تروریسم و یهودستیزی در جهان است.»

وی در عین حال گفت که امیدوار است در این ملاقات سناتور مورفی «نماینده مواضع سیاست خارجی امریکا در مورد ایران بوده باشد و نه نماینده نظرات شخصی خود.»

پمپئو که از آفریقا در حال عزیمت به عربستان سعودی بود و درصدد است با «محمد بن سلمان» ولیعهد عربستان و «فیصل بن فرحان» وزیر خارجه این کشور عربی دیدار و گفت‌وگو کند، تصریح کرد که واشنگتن آمادگی دارد در هر زمانی با ایران وارد گفت‌وگو شود اما تهران باید «اساساً» رفتار خود را تغییر دهد. پمپئو در جمع خبرنگاران در «آدیس آبابا» پایتخت اتیوپی گفت: «ما (برای گفت‌وگو با ایران) عجله‌ای نداریم، فشار حداکثری ادامه دارد. فقط کمپین فشار اقتصادی نیست... [بلکه] انزوا از طریق دیپلماسی نیز هست.» این دیپلمات امریکایی در ادامه در اظهاراتی مداخله‌جویانه به بازداشت اتباع امریکایی و اروپایی که به اتهامات مختلف از جمله جاسوسی دستگیر شده‌اند، گفت: «اقدام ایران در بازداشت (اتباع) امریکایی و اروپایی غیرقانونی و غیرقابل قبول است.»

■ مورفی: گفت‌وگویم برای عراق و یمن بود

خود سناتور مورفی هم خبر را تأیید کرد و گفت که برای این ملاقات به هتل محل اقامت وزیر خارجه ایران رفته تا به گفته خودش در مورد مهار شبه‌نظامیان وابسته به حکومت ایران در عراق و آزادی شهروندان امریکایی و دوتابعیتی امریکا در ایران با او گفت‌وگو کند و همچنین از ظریف خواسته است ایران حوثی‌های یمن را وادار کند مانع از توزیع اقلام بشردوستانه در میان مردم آن کشور نشوند. پایگاه جمهوریخواه امریکایی «فدرالیست» نخستین رسانه‌ای بود که این خبر را به نقل از یک منبع آگاه منتشر کرد، اما اشاره‌ای به محتوای گفت‌وگوی دو طرف نکرد. مورفی سه‌شنبه بخشی از یادداشت‌های خود درباره سفرش به اوکراین و مونیخ را روی وب‌سایت meduim.com منتشر کرده است. او در این مطلب که ظاهراً قبل از دیدارش با آقای ظریف نوشته شده، برنامه‌هایش را از محورهایی که قرار است با وزیر خارجه ایران گفت‌وگو کند، ارائه کرده است.

مورفی از برنامه‌اش برای دیدار با وزیر خارجه ایران به عنوان «دیداری مهم» یاد کرده و نوشته است: «طی سال‌های گذشته هم در دوران اوباما و هم در دوران ترامپ من گاه با وزیر خارجه ایران، ظریف دیدار کرده‌ام. درباره ایران هیچ توهمی ندارم. آنها دشمن ما و مسئول کشتار هزاران امریکایی و حمایت از گروه‌های تروریستی در سراسر خاورمیانه در سطحی غیرقابل قبول هستند، اما من فکر می‌کنم صحبت نکردن با دشمنان، خطرناک است.»

کریس مورفی در ادامه از سیاست دونالد ترامپ در قبال ایران انتقاد کرده و نوشته است: «رایزنی و مذاکره راهی برای کاستن از تنش‌ها و کاهش احتمال بحران است. البته ترامپ نفعی در انجام این کارها ندارد. طی سه سال گذشته هیچ کانال دیپلماتیک بین امریکا و ایران وجود ندارد و تصادفی نیست که تنش‌ها تشدید شده و اخیراً به زخمی شدن بیش از ۱۰۰ سرباز امریکایی در حمله راکتی ایران به یک پایگاه امریکا در عراق منجر شده است.»

■ پیش‌بینی از جواب ظریف

مورفی در ادامه نوشته است: «قصد دارم شنبه‌شب با ظریف در هتلش دیدار کنم و اهداف متعددی برای این دیدار دارم. اول می‌خواهم بدانم آیا او فکر می‌کند اقدامات تلافی‌جویانه برای ترور [سردار] قاسم سلیمانی خاتمه یافته است و می‌خواهم اطمینان پیدا کنم برای او ۱۰۰ درصد روشن است که اگر هر کدام از گروه‌های وابسته به ایران در عراق به نیروهای ایالات متحده در عراق حمله کنند، این اقدام به منزله تشدید غیرقابل قبول تنش‌ها خواهد بود.»

کریس مورفی نوشته است: «دوماً خواستار کمک او در یمن هستم. به او خواهم گفت می‌دانم افزایش اخیر در حملات حوثی‌های مرتبط با ایران در یمن از زمان بعد از ترور [سردار] سلیمانی صورت گرفته تصادفی نیست. به او خواهم گفت که ایران نباید به حوثی‌ها اجازه دهد فرصت صلح را از دست بدهند.»

وی اضافه کرده است: «البته پیش‌بینی می‌کنم او بگوید این سعودی‌ها هستند که دارند پیشرفت در مذاکرات صلح را مختل می‌کنند نه حوثی‌ها، اما می‌خواهم توجهش را به یک موضوع جلب کنم.»

مورفی نوشت: «قصد دارم تصمیم وحشتناک اخیر حوثی‌ها برای اجرای مالیات ۲ درصدی روی تمامی کمک‌های بشردوستانه توزیع‌شده توسط امریکا و همه دیگر گروه‌های خیریه در یمن را مطرح کنم.»

مسئله امریکایی‌های بازداشت‌شده در ایران یکی دیگر از مسائلی است که مورفی نوشته با آن درباره دیپلمات ارشد ایرانی رایزنی خواهد کرد.

مورفی در توئیت‌های سه‌شنبه‌اش هم ادعاهایی را درباره محتوای دیدارش با وزیر خارجه ایران منتشر کرده است. او در یک توئیت نوشته است: «من در مونیخ با وزیر خارجه ایران گفت‌وگو کردم. صحبت نکردن با دشمنان، به خصوص در بحبوحه تشدید تنش‌ها خطرناک است.»

مورفی در دومین توئیت نوشته است: «اولاً از او خواستم نیروهای نیابتی ایران را در عراق که ممکن است به نیروها و متحدان امریکا حمله کنند، کنترل کند. دوماً او را برای آزادسازی شهروندان امریکا که به صورت غیرقانونی در ایران بازداشت شده‌اند تحت فشار قرار دادم. سوم، از او خواستم اقدامات حوثی‌ها در مسدود کردن کمک‌های بشردوستانه در یمن را متوقف کند.»

گزارش ۲

با رد اعلام نتیجه انتخابات افغانستان

عبدالله عبدالله اعلام دولت موازی کرد

اعلام نتیجه انتخابات ریاست جمهوری افغانستان و معرفی اشرف غنی به عنوان پیروز انتخابات و اعتراض گسترده دیگر نامزدها، نگرانی در مورد وقوع بحران در این کشور همچون سال ۲۰۱۴ را به دنبال داشته است. عبدالله عبدالله رهبر تیم ثبات و همگرایی در انتخابات اخیر که پیش‌تر هم به تقلب در روند انتخابات هشدار داده بود، نتیجه اعلام شده را نپذیرفت و خود را پیروز انتخابات اعلام و تأکید کرد که دولت خود را تشکیل خواهد داد.

پروسه طولانی نتایج انتخابات ریاست جمهوری افغانستان بالاخره پس از نزدیک به پنج ماه، روز سه‌شنبه اعلام شد و به گفته رئیس کمیسیون انتخابات این کشور، محمد اشرف غنی، بار دیگر با کسب بیش از ۵۰ درصد آرا برای دومین دوره متوالی به عنوان رئیس‌جمهور انتخاب شد. با اعلام رسمی نتیجه انتخابات موج مخالفت‌ها از سوی دیگر رقبای انتخاباتی اشرف غنی شروع شد. عبدالله عبدالله، رئیس اجرایی افغانستان که در سال ۲۰۱۴ نیز مدعی پیروزی در انتخابات بود، در واکنش به پیروزی مجدد غنی همراه با شماری از رهبران تیم ثبات و همگرایی در کنفرانس مطبوعاتی در کابل، نتیجه اعلام شده از سوی کمیسیون انتخابات را رد کرده و آن را کودتای انتخاباتی دانست. به گزارش خبرگزاری صدای افغان، عبدالله سه‌شنبه شب با بیان اینکه این نتیجه از بنیاد غیرقانونی است، گفت که بر اساس آرای شفاف مردم افغانستان، تیم وی برنده است و دولتی فراگیر تشکیل خواهد داد و تقلب‌کاران، روسیاه تاریخ خواهند بود. رئیس اجرایی افغانستان همچنین در نامه‌ای به وزارت کشور دستور داد تمامی اعضای کمیسیون‌های انتخاباتی تا اطلاع ثانوی ممنوع‌الخروج شوند. به گزارش خبرگزاری جمهور، فریدون خوزون، سخنگوی تیم ثبات و همگرایی نیز به رسانه‌ها گفت: «کمیسیون نتوانست استقلال خود را حفظ کند و حاضر نشد آرای تقلبی را از آرای پاک جدا کند و به همین دلیل ما آن را نمی‌پذیریم». ژنرال عبدالرشید دوستم، معاون اول رئیس‌جمهور افغانستان که در انتخابات گذشته از عبدالله عبدالله، رقیب حمایت کرد، از حامیان خود خواسته که از حکومتی که قرار است عبدالله اعلام کند، حمایت کنند. به گزارش شبکه فرانس ۲۴، حزب جمعیت اسلامی افغانستان به ریاست صلاح‌الدین ربانی، نیز عبدالله عبدالله را پیروز انتخابات ریاست جمهوری این کشور دانست. این حزب در بیانیه‌ای اعلام کرد: «عبدالله عبدالله، پیروز انتخابات ریاست جمهوری افغانستان است و این حزب همه‌جانبه از عبدالله حمایت خواهد کرد.»

■ این بار عقب‌نشینی نمی‌کند

در انتخابات سال ۲۰۱۴ نیز عبدالله پیروز انتخابات شده بود اما با تقلب در روند شمارش آرا، در نهایت اشرف غنی پیروز انتخابات شد که این مسئله با مخالفت عبدالله و هوادارانش به اعتراضات سراسری در افغانستان منجر شد. آن زمان، امریکایی‌ها برای جلوگیری از تشدید تنش‌ها در افغانستان قانون جدیدی را در این کشور بنیان گذاشتند که طبق آن غنی رئیس‌جمهور و عبدالله رئیس اجرایی باشد اما در این مدت قدرت اصلی در دست اشرف غنی بود و عبدالله عملاً از دایره قدرت به دور بود. در ماه‌های اخیر، عبدالله و دیگر رقبای غنی بارها نسبت به تقلب گسترده در روند شمارش آرا هشدار داده و گفته بودند که در صورت تأیید تقلب، نتایج انتخابات را نمی‌پذیرند. عبدالله و غنی خود را مدعی پیروزی در انتخاباتی می‌دانند که کمتر از ۲۰ درصد مردم افغانستان در آن شرکت کرده بودند و این مسئله مشروعیت دولت آینده را زیر سؤال خواهد برد، چرا که افغان‌ها از وضعیت کنونی رضایت ندارند و افزایش فقر و ناامنی را نتیجه بی‌کفایتی مسئولان این کشور می‌دانند. با مخالفت عبدالله و تلاش برای تشکیل دولت موازی با کابل، به نظر می‌رسد سناریوی ۲۰۱۴ بار دیگر در حال تکرار شدن است و به احتمال زیاد این بار عبدالله که از پشتیبانی رهبران جریان‌های سیاسی برخوردار است، عقب‌نشینی نخواهد کرد و حضور دو دولت مستقل می‌تواند افغانستان را وارد جنگ داخلی کند. تشدید تنش‌ها در افغانستان، می‌تواند فرصتی برای قدرت‌گیری گروه‌های تروریستی باشد که در سال‌های اخیر با حمایت امریکا، به این کشور اعزام شده‌اند تا برنامه‌های از پیش طراحی شده واشنگتن علیه رقبایش را در منطقه عملی کنند.

■ طالبان: نمایشی است

علاوه بر نامزدهای انتخابات، گروه طالبان هم نتایج انتخابات ریاست جمهوری را زیر سؤال برده است. به گزارش بی‌بی‌سی، ذبیح‌الله مجاهد، با انتشار اعلامیه‌ای انتخابات افغانستان را نمایشی و جعلی خواند. در این اعلامیه آمده است: «با توجه به شرایط حساس قضیه کنونی افغانستان با محتوای پروسه جاری صلح نیز در تضاد است». طالبان در بیانیه خود تأکید کرده است که این انتخاب به گفته آنها، «بی‌معنی و زیر چتر اشغال صورت گرفته و تلاشی ناکام برای خاک ریختن در چشم ملت افغانستان است». طالبان در بیانیه خود گفت: «ملت مسلمان افغانستان پس از پایان اشغال، در مورد مسائل داخلی تصمیم خواهد گرفت و سرنوشت سیاسی خود را مشخص خواهد نمود و آن زمان با حاکمیت یک نظام قوی اسلامی به آرمان‌های راستین خود خواهد رسید». طالبان بارها اعلام کرده است که دولت کنونی کابل را مشروع نمی‌داند و حاضر به گفت‌وگوهای سیاسی با این دولت نیست. اعلام نتایج انتخابات افغانستان در شرایطی است که امریکا و طالبان بر سر کاهش خشونت‌ها در افغانستان به توافق رسیده‌اند و قرار است به زودی میان آنها توافقنامه صلح امضا شود که راه را برای مذاکرات میان دولت و طالبان باز خواهد کرد.

به‌رغم مخالفت‌ها با نتایج انتخابات ریاست جمهوری، اشرف غنی با قاطعیت از پیروزی خود دفاع کرده است. اشرف غنی، در سخنرانی خود گفت که پیروزی‌اش در انتخابات، پیروزی جمهوریت مردم افغانستان است.

نگاه

سید عباس حسینی

ظهور سناریوی امریکایی دولت «مصالحه ملی» در کابل

بار دیگر یک نتیجه جنجال‌برانگیز برای انتخابات در افغانستان اعلام شد؛ نتیجه‌ای که هیچ‌گاه در طول سال‌های گذشته با پذیرش همگانی همراه نبوده است. کمیسیون مستقل انتخابات افغانستان روز سه‌شنبه نتیجه نهایی و جنجال‌برانگیز چهارمین انتخابات ریاست جمهوری این کشور را، پنج ماه پس از برگزاری در ۶ مهر، اعلام کرد. محمد اشرف غنی با به دست آوردن ۵۰/۶۴ درصد آرا، پیروز انتخابات ریاست جمهوری و عبدالله عبدالله، شریک قدرت آقای غنی در پنج سال گذشته و جدی‌ترین رقیب او، با ۵۲/۳۹ درصد در جایگاه دوم ایستاد. اما عبدالله عبدالله و حامیان او، ضمن رد این نتیجه و اعلام پیروزی متقابل در انتخابات، اعلام کردند که دولت موازی تشکیل می‌دهند.

انتظار می‌رفت انتخابات حداقل به دور دوم برود تا با مشروعیت و پذیرش بیشتری همراه شود اما از یک‌سو تصمیم‌های کمیسیون بررسی شکایات انتخاباتی در مورد بیش از ۲۳ هزار شکایت گنگ و مبهم بود و از سوی دیگر، نحوه تطبیق این تصمیم‌ها از سوی کمیسیون انتخابات این کشور، شتاب‌زده، پنهانی و حتی شبانه؛ بدون حضور ناظران داخلی و بین‌المللی انتخاباتی برگزار شد.

با اعلام نتیجه نهایی، یک فصل پرتنش و چندین ماهه به پایان رسید، اما یک فصل ویرانگر دیگر آغاز شده که می‌تواند این کشور را با تشکیل دو دولت موازی، حتی به ورطه جنگ‌های داخلی بکشاند. البته تاکنون هیچ کشوری پیروزی محمد اشرف غنی را به رسمیت نشناخته و به او تبریک نگفته است.

نکته مهم درباره این انتخابات، به خصوص نتیجه نهایی آن، نقش و سناریوی امریکاست. هرچند این انتخابات خلاف میل امریکا پیش رفت و برگزار شد، اما در نهایت، نتیجه و وضعیت کنونی، همان چیزی است که این کشور از ابتدا می‌خواست. محمد اشرف غنی در سخنانی در جشن پیروزی گفت که با برگزاری انتخابات ریاست جمهوری، توطئه خارجی‌ها خنثی شد که اشاره مستقیم وی به خواست و برنامه امریکاست. زلمی خلیل‌زاد، فرستاده ویژه وزارت خارجه امریکا برای صلح افغانستان در طول مدت یک سالی که مذاکرات صلح با طالبان را دنبال می‌کند، بارها خواهان برگزار نشدن انتخابات شد تا به جای آن، یک دولت موقت تشکیل شود و این دولت موقت، زمینه صلح امریکایی با طالبان، تغییر قانون اساسی و برگزاری یک انتخابات فراگیر در آینده را فراهم کند. اما سماجت و پافشاری اشرف غنی برای برگزاری انتخابات، سبب شد این انتخابات به‌رغم سه بار تأخیر، در نهایت برگزار شود.

اما سناریو به گونه‌ای از سوی امریکا دنبال شد که در نهایت، بن‌بست در نتیجه انتخابات، زمینه تشکیل یک دولت موقت را مطابق خواست این کشور، بیش از هر زمانی تقویت و قریب‌الوقوع کند.

در حالی که در طول برگزاری انتخابات ریاست جمهوری، سفیر امریکا در کابل هماهنگی‌ها و رایزنی‌های نزدیکی با عبدالله عبدالله داشت، اما رابطه این کشور با محمد اشرف غنی، به دلیل نوع موضع‌گیری‌ها در روند صلح و همچنین مخالفت با تشکیل دولت موقت، چندان گرم نبود. این وضعیت تا سفر دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا به افغانستان و حضور جنجال‌برانگیز در پایگاه نظامی بگرام، به جای کابل، و فراخوان رئیس‌جمهور افغانستان به این پایگاه ادامه یافت. پس از آن، در حالی که اشرف غنی همچنان بر برقراری آتش‌بس به عنوان پیش‌شرط گفت‌وگو با طالبان تأکید می‌کرد و مخالف طرح «کاهش خشونت» طالبان بود، تماس تلفنی سه‌شنبه شب (۲۲ بهمن) وزیر خارجه امریکا با رهبران دولت افغانستان، بار دیگر ورق را برگرداند.

به دنبال این تماس و محتوای پنهان آن، به یک‌باره موضع اشرف غنی در برابر گفت‌وگو با طالبان تغییر کرد و او، با یک عقب‌نشینی، طرح کاهش خشونت طالبان را پذیرفت. به این ترتیب، یک بن‌بست دیگر فرا راه روند صلح امریکایی در افغانستان برچیده شد. با این عقب‌نشینی امریکا و طالبان در مورد آخرین اختلافات به نتیجه رسیدند و آماده امضای توافق صلح تا یک هفته دیگر شده‌اند.

پس از این تغییر وضعیت، روند باقی مانده انتخابات ریاست جمهوری با چراغ سبز وزیر خارجه امریکا به اشرف غنی، به سرعت پیگیری می‌شود و در نهایت یک نتیجه شتاب‌زده اعلام می‌شود. اما تاکنون امریکا در برابر این عقب‌نشینی اشرف غنی، هیچ موضعی در حمایت از پیروزی او نشان نداده است. در چنین وضعیتی، دیده می‌شود که محمد اشرف غنی فریب یک توطئه دیگر امریکایی را خورده و حالا با موضع‌گیری عبدالله عبدالله و به بن‌بست رفتن نتیجه انتخابات ریاست جمهوری، تشکیل دولت موقت بیش از هر زمانی اجتناب‌ناپذیرتر به نظر می‌رسد.

در این بین، برخی چهره‌های سیاسی، پیشنهاد تشکیل دولت موقت «مصالحه ملی» با حضور اشرف غنی، عبدالله عبدالله و دفتر سیاسی طالبان در قطر را به عنوان تنها راه‌حل وضعیت موجود اعلام کرده‌اند؛ امری که به نظر می‌رسد اکنون در دستور کار نماینده ویژه امریکا برای افغانستان قرار دارد. شاهد این مدعا، حضور زلمی خلیل‌زاد، نماینده ویژه وزارت خارجه امریکا، همزمان با اعلان نتیجه نهایی انتخابات ریاست جمهوری افغانستان در کابل است. خلیل‌زاد پس از حضور در کابل، یک نشست فوری و پشت درهای بسته با عبدالله عبدالله داشته و فوری دست به کار شده است. به نظر می‌رسد امریکا از هر دو رهبر دولت وحدت ملی افغانستان برای پیشبرد برنامه به بن‌بست کشانیدن انتخابات ریاست جمهوری این کشور و زمینه‌سازی برای تشکیل دولت موقت، صلح امریکایی با طالبان و تغییر قانون اساسی افغانستان، زیرکانه سوءاستفاده کرده باشد. طی روزهای آینده، زوایای این سناریوی امریکایی برای به بن‌بست کشانیدن نتیجه انتخابات ریاست جمهوری افغانستان و زمینه‌سازی برای تشکیل دولت موقت روشن‌تر خواهد شد.

اخبار کوتاه

■ مسکو خواستار بررسی فوری کارشکنی ویزایی امریکا

«واسیلی نبنزیا» نماینده دائم روسیه در سازمان ملل خواستار جلسه فوری سازمان ملل در خصوص اقدام واشنگتن در عدم صدور روادید برای هیئت‌های روس شد. بنا بر گزارش خبرگزاری روسی تاس، نبنزیا در این خصوص گفت که مسکو از آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل درخواست کرده است تا در جلسه فوری صدور روادید برای هیئت‌های روس که قرار است هفته آینده برگزار شود، شرکت کند. از زمان آغاز هفتادوچهارمین جلسه مجمع عمومی سازمان ملل، ۱۸ هیئت روسی موفق به دریافت روادید امریکا برای حضور در جلسات سازمان ملل نشدند

■ محدودیت امریکا برای فعالیت چند رسانه چین

دولت امریکا اعلام کرده از این به بعد خبرنگاران چند رسانه بزرگ چین را به عنوان عوامل دولت این کشور در نظر خواهد گرفت. پکن ضمن انتقاد از امریکا به خاطر در نظر گرفتن رسانه‌های چین به عنوان عاملان و جاسوس‌های این دولت، تأکید کرد که چین حق دارد به این اقدام واکنش نشان دهد. روزنامه نیویورک تایمز گزارش داده دولت ترامپ اعلام کرده از این به بعد خبرنگاران رسانه‌های دولتی چین را روزنامه‌نگار در نظر نخواهد گرفت بلکه آنها را عوامل دولت چین خواهد دانست. وزارت خارجه امریکا سه‌شنبه به اطلاع چین رسانده، پنج خبرگزاری این کشور شامل «شینهوا»، «سی‌جی‌تی‌ان»، «رادیو چین»، «چاینادیلی» و «پیپل دیلی» را رسماً به عنوان نمایندگان یک دولت خارجی در نظر خواهد گرفت و آنها مشمول قوانین مربوط به دیپلمات‌های مستقر در خاک ایالات متحده خواهند بود.